

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/19-09/57

URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 30. listopada 2019.

Hs**NP*021-12/19-09/57*65-19-02**Hs

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvyješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 16. Zakona o Državnom uredu za reviziju ("Narodne novine", broj 25/19), dostavio Državni ured za reviziju, aktom od 29. listopada 2019. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela u ime Državnog ureda za reviziju, sudjelovat će mr. Ivan Klešić, glavni državni revizor.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 003-05/19-05/1

URBROJ: 613-01-01-19-13

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	29-10-2019	DOSTAVLJEN	
Klasifikacijska oznaka:	029-12/19-09/57	Org. jed.	65
Uredžbeni broj:	613-19-01	Pril.	1
		Vrij.	-

Zagreb, 29. listopada 2019.

Hs**NP*021-12-19-09/57*613-19-01**Hs

HRVATSKI SABOR
n/p Gordan Jandroković, predsjednik

Predmet: dostava izvješća

Poštovani,

u skladu s odredbom članka 16. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), u prilogu se dostavlja Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave.

U radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, u ime Državnog ureda za reviziju sudjelovat će mr. Ivan Klešić, dipl. oec., glavni državni revizor ili osoba koju ovlasti.

S poštovanjem

GLAVNI DRŽAVNI REVIZOR

mr. Ivan Klešić, dipl. oec.

Prilog: kao u dopisu

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI

UPRAVLJANJE I RASPOLAGANJE
NOGOMETNIM STADIONIMA I IGRALIŠTIMA
U VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Zagreb, listopad 2019.

SADRŽAJ

stranica

SAŽETAK	i
PREDMET, SUBJEKTI I CILJEVI REVIZIJE	2
PODRUČJA I METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	2
NALAZ REVIZIJE	5
OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA I RASPOLAGANJA NOGOMETNIM STADIONIMA I IGRALIŠTIMA U VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	17
Prilog 1: Pojedinačna izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti	19

SAŽETAK

Državni ured za reviziju je obavio 21 reviziju učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave. Revizijom je obuhvaćeno **127 gradova i 428 općina (na području 20 županija) i Grad Zagreb.**

Predmet revizije bilo je upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave za 2017. i 2018., odnosno vođenje evidencija o nogometnim stadionima i igralištima, normativno uređenje upravljanja i raspolaganja, upravljanje i raspolaganje te nadzor nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima. U ovoj reviziji, pod pojmom nogometni stadioni i igrališta podrazumijevaju se sportske građevine s travnatim (prirodnim ili umjetnim) terenom za igranje velikog nogometa, duljine 90 do 120 m i širine 45 do 90 m, s gledalištem ili bez njega.

Revizijom je, između ostalog, utvrđeno:

- lokalne jedinice nisu poduzele aktivnosti radi upisa vlasništva nad pojedinim nogometnim igralištima te nisu dostavile nadležnom ministarstvu zahtjev za izdavanje isprave podobne za upis prava vlasništva
- podaci o vrijednosti pojedinih nogometnih stadiona i igrališta nisu evidentirani u analitičkom knjigovodstvu lokalnih jedinica
- godišnjim popisom imovine i obveza lokalnih jedinica nisu popisani nogometni stadioni i igrališta ili nisu utvrđene vrijednosti za popisana nogometna igrališta
- pojedine lokalne jedinice nisu ustrojile registar imovine ili nisu unijele podatke propisane Uredbom o registru državne imovine, registar imovine nije programski povezan s drugim evidencijama niti su podaci o nogometnim stadionima i igralištima iz registra imovine usklađeni s podacima iz poslovnih knjiga
- međusobna prava i obveze lokalne jedinice i nogometnog kluba o upravljanju, odnosno korištenju nogometnih stadiona i igrališta nisu utvrđena
- lokalne jedinice ne provode sustavnu analizu i vrednovanje učinaka obavljenih aktivnosti u vezi s upravljanjem i korištenjem nogometnih stadiona i igrališta, utjecajem upravljanja i korištenja nogometnih stadiona i igrališta na lokalnu zajednicu te utvrđivanjem načina na koje se upravljanje može unaprijediti
- lokalne jedinice nisu utvrdile ovlasti i odgovornosti pojedinih nositelja funkcija upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, nadzor nad upravljanjem i korištenjem nogometnih stadiona i igrališta, izvještavanje o postignutim ciljevima i učincima upravljanja i korištenja te poduzimanje mjera u slučaju neobavljanja poslova i neispunjavanja zadanih ciljeva.

Na temelju revizijom utvrđenih činjenica, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju je ocijenio da je upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu lokalnih jedinica **u 46 gradova i 79 općina učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, jer su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima, dok je **u Gradu Zagrebu, 74 grada i 222 općine djelomično učinkovito**, jer su utvrđene nepravilnosti i propusti u vezi s evidentiranjem i vođenjem podataka o nogometnim stadionima i igralištima, normativnim uređenjem upravljanja i raspolaganja, upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima te funkcioniranjem sustava unutarnjih kontrola u svrhu praćenja upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima te su potrebna značajna poboljšanja. Za 134 lokalne jedinice nije dana ocjena, jer u svom vlasništvu nemaju nogometne stadione ili igrališta.

Državni ured za reviziju je dao sljedeće naloge i preporuke:

- u suradnji s nadležnim tijelima Republike Hrvatske, poduzeti aktivnosti radi upisa vlasništva nad nogometnim stadionima i igralištima
- voditi analitičko knjigovodstvo nogometnih stadiona i igrališta po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) i s drugim potrebnim podacima
- na kraju svake poslovne godine popisati nogometne stadione i igrališta, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti knjigovodstveno stanje evidentirano u glavnoj knjizi sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom
- ustrojiti registar imovine te upisati nogometne stadione i igrališta u vlasništvu ili suvlasništvu lokalnih jedinica u registar imovine te u registru imovine navesti podatke propisane Uredbom o registru državne imovine; Registar imovine programski povezati s drugim evidencijama (glavna knjiga, analitičke evidencije i druge pomoćne evidencije); Usklađivati podatke o nogometnim stadionima i igralištima iz registra imovine s podacima iz poslovnih knjiga
- kod davanja nogometnih stadiona i igrališta na upravljanje i korištenje nogometnim klubovima utvrditi međusobna prava i obveze lokalne jedinice i nogometnog kluba o načinu upravljanja i korištenja, načinu pokrivanja troškova upravljanja, nadzoru nad upravljanjem i korištenjem i drugim elementima upravljanja od interesa za lokalne jedinice, s ciljem održavanja, očuvanja i unaprjeđenja funkcionalnosti nogometnih stadiona i igrališta
- analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja nogometnih stadiona i igrališta radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja i korištenja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja i korištenja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje i korištenje nogometnih stadiona i igrališta može unaprijediti; Utvrditi kriterije i pokazatelje učinkovitosti i načela učinkovitog upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima i drugom imovinom u vlasništvu lokalne jedinice
- utvrditi ovlasti i odgovornosti pojedinih nositelja funkcija upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, nadzor nad upravljanjem i korištenjem stadiona i igrališta, izvještavanje o postignutim ciljevima i učincima upravljanja i korištenja te poduzimanje mjera u slučaju neobavljanja poslova i neispunjavanja zadanih ciljeva, čime će se povećati odgovornost nositelja funkcija upravljanja za sustavno i učinkovito upravljanje javnim resursima i s time povezano zadovoljavanje javnih potreba.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se provedbom navedenih naloga i preporuka evidencije podataka o nogometnim stadionima i igralištima vodile u skladu s propisima, normativno uredilo upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima, upravljalo i raspolagalo nogometnim stadionima i igralištima pažnjom dobrog gospodara te ostvarili ciljevi sustava unutarnjih kontrola, čime bi se povećala učinkovitost upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu lokalnih jedinica.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/18-10/88

URBROJ: 613-01-01-19-1

Zagreb, 2. listopada 2019.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
UPRAVLJANJA I RASPOLAGANJA NOGOMETNIM STADIONIMA I IGRALIŠTIMA
U VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave (dalje u tekstu: lokalnih jedinica) na području 20 županija i Grada Zagreba, za 2017. i 2018.

Postupci revizije provedeni su od 19. studenoga 2018. do 2. listopada 2019.

PREDMET, SUBJEKTI I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije bilo je upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu lokalnih jedinica na području 20 županija i Grada Zagreba, za 2017. i 2018., odnosno vođenje evidencija o nogometnim stadionima i igralištima, normativno uređenje upravljanja i raspolaganja, upravljanje i raspolaganje te nadzor nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima.

Subjekti revizije bili su:

- 127 gradova
- 428 općina i
- Grad Zagreb.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti cjelovitost podataka o nogometnim stadionima i igralištima
- provjeriti normativno uređenje upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima
- provjeriti upravlja li se i raspolaže nogometnim stadionima i igralištima u skladu s propisima
- ocijeniti ekonomske i financijske učinke upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima
- ocijeniti funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola pri upravljanju i raspolaganju nogometnim stadionima i igralištima.

PODRUČJA I METODE REVIZIJE

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: evidencije, normativno uređenje, upravljanje i raspolaganje te nadzor nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije, analizirana je pravna regulativa, podaci Središnjeg državnog ureda za šport, Hrvatskog olimpijskog odbora i Hrvatskog nogometnog saveza te drugi dostupni podaci.

Za potrebe revizije proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji uređuju upravljanje nogometnim stadionima i igralištima, ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata, analizirani su podaci prikupljeni putem upitnika i provjerena dokumentacija (poslovne knjige, planovi, odluke, ugovori i druga dokumentacija) u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima, obavljani su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

- jesu li lokalne jedinice upravljale i raspolagale nogometnim stadionima i igralištima u 2017. i 2018. učinkovito?

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- imaju li lokalne jedinice cjelovite podatke o nogometnim stadionima i igralištima?
- jesu li lokalne jedinice normativno uredile upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima?
- upravljaju li i raspolažu lokalne jedinice nogometnim stadionima i igralištima pažnjom dobrog gospodara?
- jesu li lokalne jedinice uspostavile učinkovit sustav unutarnjih kontrola u svrhu praćenja upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu lokalnih jedinica, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti,
prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
1	2	3
1.	Evidencije o nogometnim stadionima i igralištima	<ul style="list-style-type: none"> ○ nogometni stadioni i igrališta evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazana je njihova vrijednost ○ obavljen je godišnji popis imovine i obveza, popisom su obuhvaćeni svi nogometni stadioni i igrališta u vlasništvu lokalne jedinice te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom ○ ustrojen je registar imovine koji sadrži podatke bitne za upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima ○ podaci o nogometnim stadionima i igralištima u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama i registru imovine su usklađeni ○ u zemljišnim knjigama i katastru upisano je vlasništvo lokalne jedinice nad javnim nogometnim stadionima i igralištima ○ u slučajevima kada u zemljišnim knjigama i katastru nije upisano vlasništvo, odnosno posjed lokalne jedinice nad javnim nogometnim stadionima i igralištima, lokalna jedinica poduzima potrebne aktivnosti radi upisa vlasništva
2.	Normativno uređenje upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima	<ul style="list-style-type: none"> ○ utvrđen je način upravljanja i raspolaganja te izvještavanja o upravljanju i raspolaganju nogometnim stadionima i igralištima ○ primjenjuje se utvrđeni način upravljanja i korištenja te izvještavanja o upravljanju i raspolaganju nogometnim stadionima i igralištima ○ donesen je godišnji plan upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima ○ nogometni stadioni i igrališta registrirani su za domaća i međunarodna nogometna natjecanja
3.	Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima	<ul style="list-style-type: none"> ○ nogometni stadioni i igrališta su privedeni svrsi, odnosno koriste se za predviđenu namjenu ○ lokalna jedinica ostvaruje prihode od korištenja nogometnih stadiona i igrališta (prodaja, zakup, najam, koncesija) ○ postupci prodaje i davanja u zakup, najam ili koncesiju provedeni su u skladu s propisima ○ rashodi ostvareni po osnovi upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima izvršeni su namjenski ○ vodi se ažurna evidencija o ostvarenim prihodima i rashodima po osnovi upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima ○ analiziraju se i vrednuju učinci upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima te se poduzimaju mjere i aktivnosti s ciljem povećanja pozitivnih i smanjenja negativnih učinaka

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
4.	Nadzor nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima	<ul style="list-style-type: none"> ○ propisane su ovlasti i odgovornosti u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima ○ uređeni su načini postupanja, odnosno donesene su procedure u vezi s prodajom, davanjem u zakup ili najam, nabavom roba, radova i usluga i drugim oblicima upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, od donošenja odluka do evidentiranja u poslovnim knjigama i vrednovanja ostvarenih učinaka ○ unutarnjim revizijama su obuhvaćene aktivnosti i procesi u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima ○ unutarnja revizija je dala preporuke u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima ○ lokalna jedinica je postupila po preporukama unutarnje revizije.

Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima ocjenjuje se **učinkovitim**, ako lokalne jedinice nogometnim stadionima i igralištima upravljaju i raspoložu pažnjom dobrog gospodara, ako je uspostavljen učinkovit sustav unutarnjih kontrola u svrhu praćenja upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, imaju cjelovite podatke o nogometnim stadionima i igralištima te su normativno uredile upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima.

Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na dobro upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima.

Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima te funkcioniranjem sustava unutarnjih kontrola u svrhu praćenja upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, evidentiranjem i vođenjem podataka o nogometnim stadionima i igralištima te normativnim uređenjem upravljanja i raspolaganja.

Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima te funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola u svrhu praćenja upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, evidentiranje i vođenje podataka o nogometnim stadionima i igralištima te normativno uređenje upravljanja i raspolaganja.

NALAZ REVIZIJE

Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti, koje su utjecale na ocjenu učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu lokalnih jedinica, odnose se na vođenje evidencija, normativno uređenje, upravljanje i raspolaganje te nadzor nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima.

UPRAVLJANJE I RASPOLAGANJE NOGOMETNIM STADIONIMA I IGRALIŠTIMA U VLASNIŠTVU LOKALNIH JEDINICA

Prema odredbama Zakona o sportu (Narodne novine 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15 i 19/16 - ispravak) (dalje u tekstu: Zakon), sportske djelatnosti su od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, a razvoj sporta potiče se, između ostalog, izgradnjom i održavanjem sportskih građevina i financiranjem sporta sredstvima države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sportskim građevinama smatraju se uređene i opremljene površine i građevine u kojima se provode sportske djelatnosti, a koje osim općih uvjeta propisanih posebnim propisima za te građevine zadovoljavaju i posebne uvjete, u skladu s odredbama Zakona. Javne sportske građevine su građevine u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te se trajno koriste u izvođenju programa javnih potreba u sportu. Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđuju javne potrebe u sportu i za njihovo ostvarivanje osiguravaju financijska sredstva iz svojih proračuna. Jedna od javnih potreba u sportu za koje se sredstva osiguravaju u državnom proračunu je poticanje planiranja i izgradnje sportskih građevina. Javne potrebe u sportu za koje se sredstva osiguravaju iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su programi, odnosno aktivnosti, poslovi i djelatnosti koje obuhvaćaju, između ostalog, planiranje, izgradnju, održavanje i korištenje sportskih građevina značajnih za jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave. Upravljanje javnim sportskim građevinama može se povjeriti sportskim klubovima i savezima, sportskoj zajednici, ustanovama i trgovačkim društvima registriranim za obavljanje sportske djelatnosti upravljanja i održavanja sportskih građevina. Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, koja prethodno pribavlja mišljenje Nacionalnog vijeća za sport, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pripadajućih sportskih zajednica i odgovarajućih sportskih saveza donosi mrežu sportskih građevina kojom se određuje plan izgradnje, obnove, održavanja i upravljanja sportskim građevinama. Prema odredbi članka 98. Zakona, Vlada Republike Hrvatske bila je dužna prijedlog mreže sportskih građevina podnijeti Saboru u roku godine dana od dana stupanja Zakona na snagu, što nije učinila.

Prema podacima iz dokumenta pod nazivom Financiranje sporta u Republici Hrvatskoj s usporednim prikazom financiranja u Europskoj uniji koji je u studenome 2012., na zahtjev tadašnjeg ministarstva nadležnog za poslove sporta, izradio Institut za javne financije, od 2008. do 2011. su za kapitalna ulaganja u sportske građevine utrošena sredstva iz državnog proračuna preko 370 milijuna kn, a iz proračuna lokalnih jedinica milijardu kn, pri čemu treba uzeti u obzir da se na poziv za dostavu podataka odazvalo 60,0 % županija, 72,2 % gradova i 57,3 % općina, što znači da su izdvajanja iz proračuna lokalnih jedinica još i veća. Pri prikupljanju podataka od lokalnih jedinica uočeno je da veliki broj lokalnih jedinica nije procijenio vrijednost sportskih građevina u svom vlasništvu, a znatan broj nije raspolagao ni podacima o vlasništvu. Analiza prikupljenih podataka pokazala je da su osnovni kriteriji financiranja sporta na lokalnoj razini popularnost, masovnost i rasprostranjenost te se najveći dio sredstava, posebno na razini općina, izdvaja za nogomet.

Prema podacima prikupljenih tijekom revizije, koncem 2018. registrirano je ukupno 79 804 igrača u 863 nogometna kluba na području lokalnih jedinica.

Evidencije o nogometnim stadionima i igralištima

Nogometne stadione i igrališta na svom području imaju 422 lokalne jedinice.

Prema podacima iz zemljišnih knjiga i katastarskog operata te podacima lokalnih jedinica, na koncu 2018., od ukupno 1 389 nogometnih stadiona i igrališta na području 20 županija i Grada Zagreba, 981 nogometni stadion i igralište je u vlasništvu lokalnih jedinica, dok je za 408 upisano više vlasnika (suvlasništvo), odnosno upisano je vlasništvo Republike Hrvatske, pravnih ili fizičkih osoba i nogometnih klubova, a za pojedina je upisano društveno vlasništvo, općenarodna imovina i drugo.

Prema odredbi članka 362. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine 91/96, 137/99 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 22/00 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, 81/15 - pročišćeni tekst i 94/17), smatra se da su vlasništvo Republike Hrvatske sve stvari iz društvenog vlasništva na području Republike Hrvatske glede kojih nije utvrđeno u čijem su vlasništvu. Prema odredbi članka 70. Zakona o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine 52/18 i 112/18, do lipnja 2018. na snazi je bio Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 94/13, 130/14, 18/16 i 89/17)), nekretnine koje su u zemljišnim knjigama upisane kao vlasništvo Republike Hrvatske i koje su na dan 1. siječnja 2017. korištene kao sportska igrališta, na temelju istog Zakona upisat će se u vlasništvo jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave na čijem području se nalaze, a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su do 31. prosinca 2019. dostaviti nadležnom ministarstvu zahtjev za izdavanje isprave podobne za upis prava vlasništva te provesti sve pripremne i provedbene postupke uključujući i formiranje građevinskih čestica radi upisa vlasništva. Postupak izdavanja isprava podobnih za upis prava vlasništva uređen je Odlukom o postupku izdavanja isprava podobnih za upis prava vlasništva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanova, koju je u srpnju 2018. donio ministar državne imovine.

Revizijom je utvrđeno da većina lokalnih jedinica nije poduzimala aktivnosti radi upisa vlasništva nad nogometnim stadionima i igralištima. Također, većina lokalnih jedinica nije dostavila nadležnom ministarstvu zahtjev za izdavanje isprave podobne za upis prava vlasništva, u slučajevima kada je za nogometne stadione i igrališta ili za dio igrališta u zemljišnim knjigama upisano vlasništvo Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predložio je lokalnim jedinicama poduzeti aktivnosti radi upisa vlasništva nad nogometnim stadionima i igralištima koja se nalaze na česticama zemljišta upisanim u zemljišnim knjigama kao vlasništvo Republike Hrvatske, prema odredbama Zakona o upravljanju državnom imovinom.

Evidentiranje imovine lokalnih jedinica propisano je odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16 i 3/18), prema kojem se proračunsko računovodstvo temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana, koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima.

Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine, po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim potrebnim podacima. Zgrade i drugi građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se ukupna vrijednost evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti). Imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti. Nadalje, vrijednost dugotrajne imovine, osim zemljišta i još nekih propisanih oblika imovine, ispravlja se (otpisuje) po propisanim prosječnim godišnjim stopama linearnom metodom.

Prema navedenom Pravilniku, izvanbilančni zapisi sadrže stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije te, između ostalog, mogu sadržavati i tuđu imovinu dobivenu na korištenje.

Također, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u glavnoj knjizi sa stanjem utvrđenim popisom.

U tablici broj 2 daju se podaci o vrijednosti nogometnih stadiona i igrališta u vlasništvu ili posjedu lokalnih jedinica na području županija i Grada Zagreba, koncem 2017.

Tablica broj 2

Podaci o vrijednosti nogometnih stadiona i igrališta u vlasništvu ili posjedu lokalnih jedinica na području županija i Grada Zagreba koncem 2017.

Redni broj	Županija	Vrijednost nogometnog stadiona ili igrališta		
		Nabavna	Otpisana	Sadašnja
	1	2	3	4
1.	Zagrebačka	106.799.194,00	14.535.643,00	92.263.551,00
2.	Krapinsko - zagorska	14.109.803,00	831.102,00	13.278.701,00
3.	Sisačko - moslavačka	25.897.803,00	5.684.272,00	20.213.531,00
4.	Karlovačka	41.163.114,00	5.619.055,00	35.544.059,0
5.	Varaždinska	204.936,00	7.144,00	197.792,00
6.	Koprivničko - križevačka	27.515.188,00	5.613.785,00	21.901.403,00
7.	Bjelovarsko - bilogorska	9.391.651,00	755.167,00	8.636.484,00
8.	Primorsko - goranska	136.712.768,00	38.597.392,00	98.115.376,00
9.	Ličko - senjska	12.030.011,00	1.945.407,00	10.084.604,00
10.	Virovitičko - podravska	8.044.577,00	392.200,00	7.652.377,00
11.	Požeško - slavonska	20.005.038,00	2.231.043,00	17.773.995,00
12.	Brodsko - posavska	91.072.433,00	7.098.720,00	83.973.713,00
13.	Zadarska	22.979.960,00	3.479.126,00	19.500.834,00
14.	Osječko - baranjska	142.334.243,00	28.504.145,00	113.830.098,00
15.	Šibensko - kninska	27.384.760,00	9.399.115,00	17.985.645,00
16.	Vukovarsko - srijemska	57.215.483,00	8.796.916,00	48.418.567,00
17.	Splitsko - dalmatinska	854.691.172,00	341.873.475,00	512.817.697,00
18.	Istarska	234.726.417,00	50.486.637,00	184.239.780,00
19.	Dubrovačko - neretvanska	4.215.822,00	529.230,00	3.686.592,00
20.	Međimurska	13.000.306,00	353.068,00	12.647.238,00
21.	Grad Zagreb	163.104.340,00	23.418.905,00	139.685.435,00
	Ukupno	2.012.599.019,00	550.151.547,00	1.462.447.472,00

Izvor podataka: lokalne jedinice

Prema podacima lokalnih jedinica koncem 2017., od 958 nogometnih stadiona i igrališta u njihovom vlasništvu, suvlasništvu ili posjedu, u analitičkim knjigovodstvima evidentirani su podaci o vrijednosti za njih 603, dok za 355 nogometnih stadiona i igrališta podaci o vrijednosti nisu evidentirani. Za 603 nogometna stadiona i igrališta nabavna vrijednost evidentirana je u iznosu 2.012.599.019,00 kn, otpisana vrijednost u iznosu 550.151.547,00 kn i sadašnja vrijednost u iznosu 1.462.447.472,00 kn.

Godišnjim popisom imovine i obveza pojedinih lokalnih jedinica nisu obuhvaćeni nogometni stadioni i igrališta, pojedine lokalne jedinice nisu popisale neke nogometne stadione i igrališta ili su popisani bez iskazane vrijednosti. Stanje popisanih nogometnih stadiona i igrališta u glavnoj knjizi u pojedinim slučajevima nije usklađeno sa stanjem utvrđenim popisom.

Državni ured za reviziju naložio je lokalnim jedinicama voditi analitičko knjigovodstvo nogometnih stadiona i igrališta po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) i s drugim potrebnim podacima te na kraju svake poslovne godine popisati nogometne stadione i igrališta, navesti njihove pojedinačne vrijednosti i uskladiti knjigovodstveno stanje evidentirano u glavnoj knjizi sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Zakonom o upravljanju državnom imovinom propisana je obveza ustrojavanja registra državne imovine, a Uredbom o registru državne imovine (Narodne novine 55/11) način uspostave, sadržaj, oblik i način vođenja registra državne imovine. Prema navedenoj Uredbi, registar sadrži popis nekretnina čiji je vlasnik, suvlasnik ili zajednički vlasnik te izvanknjižni vlasnik Republika Hrvatska, odnosno zavodi i druge pravne osobe kojih je osnivač Republika Hrvatska.

U Strategiji upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske od 2013. do 2017. (Narodne novine 76/13), navedeno je da je u upravljanju i raspolaganju imovinom potrebno uspostaviti jednaka pravila postupanja koja vrijede za tijela državne uprave i za nadležna tijela u lokalnim jedinicama. Skreće se pozornost na Zakon o Središnjem registru državne imovine (Narodne novine 112/18), koji je stupio na snagu u prosincu 2018., kojim se uređuje vođenje Središnjeg registra državne imovine, ciljevi vođenja Središnjeg registra, podaci koji se prikupljaju i evidentiraju u Središnjem registru, obveznici dostave i unosa podataka u Središnji registar te druga pitanja u vezi sa Središnjim registrom državne imovine.

Većina lokalnih jedinica ustrojila je registar imovine. Pojedine lokalne jedinice koje su ustrojile registar imovine, nisu upisale nogometne stadione i igrališta u registar. Većina ustrojenih registara ne sadrži neke podatke predviđene Uredbom o registru državne imovine ili podaci iz registra imovine lokalnih jedinica nisu usklađeni s podacima iz poslovnih knjiga. Većina registara imovine lokalnih jedinica nije programski povezana s drugim evidencijama.

Državni ured za reviziju predložio je ustrojiti registar imovine te upisati nogometne stadione i igrališta u vlasništvu ili suvlasništvu lokalnih jedinica u registar imovine te u registru navesti podatke propisane Uredbom o registru državne imovine. Predložio je registar imovine programski povezati s drugim evidencijama (glavna knjiga, analitičke evidencije i druge pomoćne evidencije) te usklađivati podatke o nogometnim stadionima i igralištima iz registra imovine s podacima iz poslovnih knjiga.

Normativno uređenje upravljanja i korištenja nogometnih stadiona i igrališta

Lokalne jedinice, u propisanim okvirima, samostalno određuju pravila i procedure upravljanja i raspolaganja vlastitom imovinom, odnosno nogometnim stadionima i igralištima. Način, ovlasti, procedure i kriteriji za upravljanje i raspolaganje mogu se utvrditi unutarnjim aktima.

Pojedine lokalne jedinice su nogometne stadione i igrališta davale na korištenje nogometnim klubovima na temelju zaključenih ugovora, rješenja ili odluka o korištenju. Većina lokalnih jedinica nije donosila akte o načinu upravljanja nogometnim stadionima i igralištima, odnosno nije ugovorila međusobna prava i obveze o upravljanju, odnosno korištenju nogometnih stadiona i igrališta. Pojedina nogometna igrališta koriste nogometni klubovi bez zaključenih ugovora ili su ugovori istekli. Zaključenim ugovorima i donesenim odlukama nisu u potpunosti utvrđena međusobna prava i obveze lokalnih jedinica i nogometnih klubova pri upravljanju i korištenju nogometnih stadiona i igrališta.

Državni ured za reviziju predložio je kod davanja nogometnim klubovima na upravljanje i korištenje nogometnih stadiona i igrališta, utvrditi međusobna prava i obveze lokalne jedinice i nogometnog kluba o načinu upravljanja i korištenja, načinu pokrića troškova upravljanja, nadzoru nad upravljanjem i korištenjem i drugim elementima upravljanja od interesa za lokalne jedinice, s ciljem održavanja, očuvanja i unaprjeđenja funkcionalnosti nogometnih stadiona i igrališta.

Kako bi se sportašima, gledateljima i predstavnicima medija osigurali funkcionalni i sigurni nogometni stadioni i igrališta, nacionalni i županijski nogometni savezi provode sustav registracije nogometnih stadiona i igrališta za međunarodne utakmice, utakmice u prvoj, drugoj i trećoj Hrvatskoj nogometnoj ligi i Hrvatskoj nogometnoj ligi za žene te za utakmice nižih stupnjeva natjecanja (međužupanijske i županijske nogometne lige). Jedan od važnih ciljeva sustava registracije je prilagodba nogometne infrastrukture zahtjevima sportaša, gledatelja i predstavnika medija. U tu svrhu utvrđeni su infrastrukturni kriteriji koje stadioni i igrališta moraju zadovoljavati kako bi se mogli registrirati za određeno natjecanje, a registracija se obavlja na temelju izvješća posebnog povjerenstva za pregled igrališta koje imenuje nogometno tijelo nadležno za registraciju igrališta.

Prema podacima Hrvatskog nogometnog saveza i lokalnih jedinica, koncem 2018., od ukupno 981 nogometnog stadiona i igrališta u vlasništvu ili posjedu lokalnih jedinica, za natjecanja u Hrvatskoj nogometnoj ligi registrirano je 57, prema UEFA kategoriji licencirano je jedanaest, dok 924 nogometna stadiona i igrališta nemaju kategoriju.

U tablici broj 3 daju se podaci o broju registriranih nogometnih stadiona i igrališta u vlasništvu ili posjedu lokalnih jedinica na području županija i Grada Zagreba, za Hrvatsku nogometnu ligu i za UEFA kategoriju, koncem 2018.

Tablica broj 3

Broj registriranih nogometnih stadiona i igrališta u vlasništvu ili posjedu lokalnih jedinica na području županija i Grada Zagreba, za Hrvatsku nogometnu ligu i za UEFA kategoriju, koncem 2018.

Redni broj	Županija	Broj stadiona i igrališta	Stadioni i igrališta registrirani za natjecanje u Hrvatskoj nogometnoj ligi			Stadioni i igrališta registrirani za UEFA kategoriju	Stadioni i igrališta bez kategorije
			I. liga	II. liga	III. liga		
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Zagrebačka	86	1	2	3	1	80
2.	Krapinsko - zagorska	16	0	0	1	0	15
3.	Sisačko - moslavačka	57	0	0	0	0	57
4.	Karlovačka	23	0	0	0	0	23
5.	Varaždinska	48	0	1	0	0	47
6.	Koprivničko - križevačka	44	1	2	1	1	40
7.	Bjelovarsko - bilogorska	45	0	0	2	0	43
8.	Primorsko - goranska	39	1	0	1	0	37
9.	Ličko - senjska	9	0	0	0	0	9
10.	Virovitičko - podravska	53	0	0	0	0	53
11.	Požeško - slavonska	35	0	0	1	0	34
12.	Brodsko - posavska	77	0	0	3	0	74
13.	Zadarska	17	0	1	1	0	15
14.	Osječko - baranjska	138	1	0	0	1	137
15.	Šibensko - kninska	7	0	1	0	0	6
16.	Vukovarsko - srijemska	77	1	0	1	1	75
17.	Splitsko - dalmatinska	34	1	1	6	1	26
18.	Istarska	65	1	0	2	0	62
19.	Dubrovačko - neretvanska	13	0	0	5	0	8
20.	Međimurska	46	1	1	0	0	44
21.	Grad Zagreb	52	2	4	7	6	39
Ukupno		981	10	13	34	11	924

Izvor podataka: Hrvatski nogometni savez i lokalne jedinice

Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima

Upravljanje i raspolaganje državnom imovinom i imovinom lokalnih jedinica uređeni su Zakonom o upravljanju državnom imovinom i Strategijom upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske od 2013. do 2017. U Strategiji je navedeno da načela upravljanja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (načelo javnosti, predvidljivosti, učinkovitosti i odgovornosti) treba dosljedno i u cijelosti primjenjivati i na imovinu lokalnih jedinica.

Upravljanje državnom imovinom ili imovinom lokalnih jedinica podrazumijeva sve sustavne i koordinirane aktivnosti i dobre prakse kojima država ili lokalna jedinica racionalno, transparentno i javno upravlja imovinom i s njom povezanim obvezama, u ime i za račun građana radi održivog razvitka, a osobito izvršavanje svih vlasničkih ovlasti i preuzimanje svih vlasničkih obveza za imovinu, sklapanje pravnih poslova čija je posljedica prijenos, otuđenje ili ograničenje prava vlasništva Republike Hrvatske ili lokalne jedinice u korist druge pravne ili fizičke osobe, poduzimanje svih radnji u vezi s imovinom pažnjom dobrog gospodara i na načelima upravljanja imovinom radi uređenja pravnih odnosa na imovini te, po potrebi, utvrđivanje ili promjena namjene državne imovine.

Raspologanje državnom imovinom ili imovinom lokalnih jedinica podrazumijeva sklapanje pravnih poslova čija je posljedica prijenos, otuđenje ili ograničenje prava vlasništva Republike Hrvatske ili lokalne jedinice u korist druge pravne ili fizičke osobe, kao što su prodaja, darovanje, osnivanje prava građenja, osnivanje prava služnosti, zakup, najam, razvrgnuće suvlasničkih zajednica, zamjena, koncesija, osnivanje prava zaloge na imovini ili na drugi način te davanje imovine na uporabu.

Upravljanje i raspologanje nogometnim stadionima i igralištima podrazumijeva pronalaženje optimalnih rješenja koja će dugoročno očuvati stadione i igrališta i generirati zadovoljavanje javnih potreba u sportu, odnosno nogometu.

Prema podacima lokalnih jedinica, nogometni stadioni i igrališta dani su na korištenje nogometnim klubovima, kao sportskim udrugama građana, s ciljem poticanja i promicanja nogometa te uključivanja građana, osobito djece i mladeži, u bavljenje nogometom.

U tablici broj 4 daju se podaci o broju nogometnih stadiona i igrališta, nogometnih klubova i sportaša (korisnika nogometnih stadiona i igrališta), u vlasništvu ili posjedu lokalnih jedinica na području županija i Grada Zagreba, koncem 2018.

Tablica broj 4

Broj nogometnih stadiona i igrališta, nogometnih klubova i sportaša
(korisnika nogometnih stadiona i igrališta), u vlasništvu ili posjedu lokalnih jedinica
na području županija i Grada Zagreba, koncem 2018.

Redni broj	Županija	Broj nogometnih stadiona i igrališta	Broj nogometnih klubova	Broj sportaša		
				Seniori	Mlađe dobne kategorije	Ukupno
	1	2	3	4	5	6 (4+5)
1.	Zagrebačka	86	70	2 197	5 556	7 753
2.	Krapinsko - zagorska	16	16	889	1 337	2 226
3.	Sisačko - moslavačka	57	37	1 089	1 818	2 907
4.	Karlovačka	23	19	509	1 587	2 096
5.	Varaždinska	48	43	1 062	2 521	3 583
6.	Koprivničko - križevačka	44	41	1 729	1 425	3 154
7.	Bjelovarsko - bilogorska	45	32	1 023	1 569	2 592
8.	Primorsko - goranska	39	36	850	4 132	4 982
9.	Ličko - senjska	9	8	165	541	706
10.	Virovitičko - podravska	53	48	1 640	1 500	3 140
11.	Požeško - slavonska	35	19	547	1 070	1 617
12.	Brodsko - posavska	77	73	2 100	2 797	4 897
13.	Zadarska	17	16	406	1 480	1 886
14.	Osječko - baranjska	138	127	3 336	4 745	8 081
15.	Šibensko - kninska	7	6	130	792	922
16.	Vukovarsko - srijemska	77	69	1 713	2 879	4 592
17.	Splitsko - dalmatinska	34	34	1 047	3 866	4 913
18.	Istarska	65	57	1 439	2 996	4 435
19.	Dubrovačko - neretvanska	13	13	453	1 207	1 660
20.	Međimurska	46	45	1 684	1 646	3 330
21.	Grad Zagreb	52	54	1 769	8 563	10 332
	Ukupno	981	863	25 777	54 027	79 804

Izvor podataka: lokalne jedinice i županijski nogometni savezi

Nogometne stadione i igrališta u vlasništvu, suvlasništvu ili posjedu lokalnih jedinica na području županija i Grada Zagreba, koncem 2018. koristila su 79 804 sportaša organizirana u 863 nogometna kluba, od kojih su 25 777 seniori, a 54 027 sportaši mlađe dobne skupine. Koriste se za treniranje i sportsku obuku te nogometna natjecanja.

S obzirom na to da nogometne stadione i igrališta koristi znatan broj sportaša svih dobnih kategorija, lokalne jedinice su davanjem nogometnih stadiona i igrališta na korištenje nogometnim klubovima u određenoj mjeri ostvarile ciljeve koji se odnose na poticanje i promicanje nogometa te uključivanje građana, osobito djece i mladeži, u bavljenje nogometom.

Većina lokalnih jedinica ne ostvaruje prihode po osnovi upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u svom vlasništvu, suvlasništvu ili posjedu. Pojedine lokalne jedinice su ostvarile navedene prihode u manjim iznosima, na temelju ugovora o zakupu poslovnog prostora. Prema obrazloženjima lokalnih jedinica, nogometni stadioni i igrališta su bez naknade dani na korištenje nogometnim klubovima koji obavljaju organizirane aktivnosti na poticanju i promicanju nogometa te uključivanju građana, osobito djece i mladeži, u bavljenje nogometom na području županija i Grada Zagreba.

U 2017. i 2018., lokalne jedinice na području županija i Grad Zagreb ostvarili su rashode po osnovi upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u svom vlasništvu, suvlasništvu ili posjedu u ukupnom iznosu 220.208.012,00 kn, od čega se na rashode za održavanje i druge rashode poslovanja odnosi 116.128.164,00 kn, a na rashode za kapitalna ulaganja 104.079.848,00 kn.

U tablici broj 5 daju se podaci o rashodima lokalnih jedinica, po osnovi upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu lokalnih jedinica na području županija i Grada Zagreba, u 2017. i 2018.

Tablica broj 5

Rashodi po osnovi upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu ili posjedu lokalnih jedinica na području županija i Grada Zagreba, u 2017. i 2018.

Redni broj	Županija	Godina	Rashodi		
			Održavanje i drugi rashodi poslovanja	Kapitalna ulaganja	Ukupno
	1	2	3	4	5 (3+4)
1.	Zagrebačka	2017.	1.256.708,00	6.302.569,00	7.559.277,00
		2018.	2.377.919,00	13.866.510,00	16.244.429,00
		Ukupno	3.634.627,00	20.169.079,00	23.803.706,00
2.	Krapinsko - zagorska	2017.	430.111,00	451.225,00	881.336,00
		2018.	452.016,00	658.496,00	1.110.512,00
		Ukupno	882.127,00	1.109.721,00	1.991.848,00
3.	Sisačko - moslavačka	2017.	408.445,00	660.932,00	1.069.377,00
		2018.	969.122,00	698.228,00	1.667.350,00
		Ukupno	1.377.567,00	1.359.160,00	2.736.727,00
4.	Karlovačka	2017.	6.114,00	157.514,00	163.628,00
		2018.	0,00	285.009,00	285.009,00

Redni broj	Županija	Godina	Rashodi		
			Održavanje i drugi rashodi poslovanja	Kapitalna ulaganja	Ukupno
	1	2	3	4	5 (3+4)
		Ukupno	6.114,00	442.523,00	448.637,00
5.	Varaždinska	2017.	3.423.477,00	646.212,00	4.069.689,00
		2018.	2.117.670,00	305.992,00	2.423.662,00
		Ukupno	5.541.147,00	952.204,00	6.493.351,00
6.	Koprivničko - križevačka	2017.	5.971.551,00	23.055,00	5.994.606,00
		2018.	6.483.898,00	800.625,00	7.284.523,00
		Ukupno	12.455.449,00	823.680,00	13.279.129,00
7.	Bjelovarsko - bilogorska	2017.	294.916,00	0,00	294.916,00
		2018.	41.950,00	680.506,00	722.456,00
		Ukupno	336.866,00	680.506,00	1.017.372,00
8.	Primorsko - goranska	2017.	7.441.422,00	3.670.170,00	11.111.592,00
		2018.	8.394.238,00	3.086.346,00	11.480.584,00
		Ukupno	15.835.660,0	6.756.516,00	22.592.176,00
9.	Ličko - senjska	2017.	481.824,00	662.947,00	1.144.771,00
		2018.	523.614,00	79.651,00	603.265,00
		Ukupno	1.005.438,00	742.598,00	1.748.036,00
10.	Virovitičko - podravska	2017.	73.969,00	380.364,00	454.333,00
		2018.	161.666,00	727.431,00	889.097,00
		Ukupno	235.635,00	1.107.795,00	1.343.430,00
11.	Požeško - slavonska	2017.	448.992,00	287.776,00	736.768,00
		2018.	387.207,00	46.164,00	433.371,00
		Ukupno	836.199,00	333.940,00	1.170.139,00
12.	Brodsko - posavska	2017.	351.438,00	3.723.986,00	4.075.424,00
		2018.	727.596,00	3.180.839,00	3.908.435,00
		Ukupno	1.079.034,00	6.904.825,00	7.983.859,00
13.	Zadarska	2017.	329.075,00	481.557,00	810.632,00
		2018.	794.345,00	623.099,00	1.417.444,00
		Ukupno	1.123.420,00	1.104.656,00	2.228.076,00
14.	Osječko - baranjska	2017.	1.108.228,00	1.546.432,00	2.654.660,00
		2018.	884.029,00	3.061.963,00	3.945.992,00
		Ukupno	1.992.257,00	4.608.395,00	6.600.652,00
15.	Šibensko - kninska	2017.	1.200.851,00	0,00	1.200.851,00
		2018.	1.267.566,00	0,00	1.267.566,00
		Ukupno	2.468.417,00	0,00	2.468.417,00
16.	Vukovarsko - srijemska	2017.	1.465.072,00	790.771,00	2.255.843,00
		2018.	1.698.839,00	6.986.385,00	8.685.224,00
		Ukupno	3.163.911,00	7.777.156,00	10.941.067,00
17.	Splitsko - dalmatinska	2017.	1.972.240,00	10.177.695,00	12.149.935,00
		2018.	2.386.119,00	375.016,00	2.761.135,00
		Ukupno	4.358.359,00	10.552.711,00	14.911.070,00
18.	Istarska	2017.	6.707.269,00	3.863.931,00	10.571.200,00

Redni broj	Županija	Godina	Rashodi		
			Održavanje i drugi rashodi poslovanja	Kapitalna ulaganja	Ukupno
	1	2	3	4	5 (3+4)
		2018.	7.377.131,00	3.723.280,00	11.100.411,00
		Ukupno	14.084.400,00	7.587.211,00	21.671.611,00
19.	Dubrovačko - neretvanska	2017.	698.545,00	554.132,00	1.252.677,00
		2018.	713.493,00	697.399,00	1.410.892,00
		Ukupno	1.412.038,00	1.251.531,00	2.663.569,00
20.	Međimurska	2017.	492.091,00	275.338,00	767.429,00
		2018.	368.872,00	1.422.864,00	1.791.736,00
		Ukupno	860.963,00	1.698.202,00	2.559.165,00
21.	Grad Zagreb	2017.	7.272.945,00	13.081.582,00	20.354.527,00
		2018.	36.165.590,00	14.492.353,00	50.657.943,00
		Ukupno	43.438.535,00	27.573.935,00	71.012.470,00
Ukupno 2017.			41.835.283,00	47.761.939,00	89.597.222,00
Ukupno 2018.			74.292.881,00	56.317.909,00	130.610.790,00
Ukupno			116.128.164,00	104.079.848,00	220.208.012,00

Izvor podataka: lokalne jedinice

Rashodi za održavanje nogometnih stadiona i igrališta odnose se na režijske troškove, motorni benzin i druga goriva za pogon strojeva i vozila, nabavu smjese trave i gnojiva, materijala i usluga za obnovu ograda oko nogometnih igrališta i tribina, održavanje golova na igralištima, održavanje kosilica, obilježavanje i niveliranje igrališta, usluge čuvanja imovine i osoba i drugo. Režijski troškovi i troškovi održavanja podmiruju se na temelju troškovnika obavljenih poslova i računa dobavljača.

Rashodi za kapitalna ulaganja u nogometne stadione i igrališta odnose se na geodetske usluge, izvođenje građevinskih radova, izvođenje radova na hidrantskoj mreži, postavljanje stolarije, izradu fasade, priključenje na objekte komunalne infrastrukture, električne energije i plina, ugradnju sustava automatskog navodnjavanja, sanaciju odvodnje, uređenja građevinskih čestica, izradu izvedbenog projekta i troškovnika za izgradnju tribina, nabavu, dostavu i montažu tribina i uređenje postojećih tribina, sanaciju ograde, rekonstrukciju svlačionica, nabavu opreme za svlačionice, nabavu kolica, reflektora te protupožarnih uređaja, različite građevinske, instalaterske i limarsko-izolaterske radove, usluge stručnog nadzora i nabave različite opreme, izradu izvedbenog projekta i troškovnika za izgradnju sportskih terena i drugo. Nakon završetka ugovorenih poslova, sastavljani su zapisnici o okončanom obračunu i zapisnici o primopredaji izvedenih radova.

Pojedine lokalne jedinice ne evidentiraju rashode za održavanje, jer o režijskim i drugim troškovima korištenja brinu korisnici, odnosno nogometni klubovi.

Osim navedenih, lokalne jedinice daju klubovima sredstva po programima javnih potreba u sportu putem sportskih zajednica i tekućih pomoći o čijem trošenju klubovi izvještavaju lokalne jedinice.

Vrijednosno značajniji rashodi po osnovi upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu lokalnih jedinica u 2017. i 2018. odnose se na postavljanje umjetne trave i pripadajuće opreme na nogometnim igralištima Pongračevo i Buzin u Gradu Zagrebu (14.381.174,00 kn), izgradnju i održavanje Športsko rekreacijskog centra u Đurđevcu u Koprivničko-križevačkoj županiji (Grad Đurđevac 11.425.459,00 kn), postavljanje umjetne trave, uređenje upravne zgrade i svlačionica te ishođenje uporabne dozvole u Športsko-rekreacijskom centru Grana-Klaka u Gradu Zagrebu (10.254.080,00 kn), kapitalna ulaganja u Gradski stadion Poljud u Splitsko-dalmatinskoj županiji (Grad Split 9.885.689,00 kn), izradu projekta i stručni nadzor nad radovima te radove sanacije i energetske obnove nogometnih igrališta Sava i Jakuševac u Gradu Zagrebu (9.708.722,00 kn), ugradnju rasvjete na ŠRC stadionu Velika Gorica u Zagrebačkoj županiji (Velika Gorica 9.398.056,00 kn), rekonstrukciju i dogradnju Športsko-rekreacijskog centra Borovje u Gradu Zagrebu (7.510.497,00 kn), izgradnju nogometnog igrališta s tribinama i pratećim sadržajima u Sportskom parku Zelenjak u Zagrebačkoj županiji (Grad Ivanić Grad 4.260.037,00 kn) te uređenje nogometnog stadiona NK Hrvatski dragovoljac u Gradu Zagrebu (3.420.238,00 kn).

Lokalne jedinice na području županija i Grad Zagreb, koji u vlasništvu, suvlasništvu ili posjedu imaju nogometne stadione i igrališta, provode aktivnosti u vezi s upravljanjem i korištenjem nogometnih stadiona i igrališta, financiraju režijske troškove, troškove tekućeg održavanja i kapitalnih ulaganja te brinu o očuvanju nogometnih stadiona i igrališta i zadovoljavanju javnih potreba u sportu. Međutim, ne provode sustavnu analizu i vrednovanje učinaka obavljenih aktivnosti u vezi s upravljanjem i korištenjem nogometnih stadiona i igrališta, utjecajem upravljanja i korištenja nogometnih stadiona i igrališta na lokalnu zajednicu te utvrđivanjem načina na koje se upravljanje može unaprijediti. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o broju i dobi sportaša korisnika nogometnih stadiona i igrališta i broju održanih sportskih događaja te podaci o broju gledatelja, koji se mogu utvrditi na temelju broja prodanih ulaznica ili procjene. Utjecaj upravljanja i korištenja nogometnih stadiona i igrališta na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o dobi i spolu te zadovoljstvu ili nezadovoljstvu posjetitelja nogometnih utakmica u pogledu sigurnosti i udobnosti, o tome kolika je zastupljenost obiteljskih posjeta nogometnim utakmicama, o stavovima posjetitelja nogometnih utakmica i drugih građana o prometnim gužvama, vandalizmu, buci, kriminalu i drugim oblicima ometanja uobičajenog načina života građana do kojih može doći zbog održavanja nogometnih utakmica, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, policijskih izvještaja i drugih izvora.

Državni ured za reviziju predložio je analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja nogometnih stadiona i igrališta radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja i korištenja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja i korištenja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje i korištenje nogometnih stadiona i igrališta može unaprijediti. Predložio je utvrditi i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti i načela učinkovitog upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu ili suvlasništvu lokalnih jedinica.

Nadzor nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 - vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 - ispravak i 123/17), jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara.

Učinkovito upravljanje nogometnim stadionima i igralištima potiče razvoj nogometa te pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u sportu, odnosno nogometu. Zadaća koju lokalne jedinice imaju, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje nogometnim stadionima i igralištima. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovom financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika pojedinih lokalnih jedinica.

Prema podacima lokalnih jedinica, poslovi nadzora nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima i drugom imovinom obavljaju se unutar nadležnih upravnih odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni unutarnje ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta.

Većina lokalnih jedinica nije posebno utvrdila ovlasti i odgovornosti za upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima, način nadzora nad upravljanjem i korištenjem i način izvještavanja o postignutim ciljevima i učincima upravljanja i korištenja te poduzimanje mjera u slučaju neobavljanja poslova i neispunjavanja zadanih ciljeva.

Pojedine lokalne jedinice su ovlasti i odgovornosti u vezi s upravljanjem i korištenjem nogometnih stadiona i igrališta djelomično uredile ugovorima o upravljanju i korištenju ili su donijele odluke o davanju na privremeno korištenje sportskih objekata kojima su utvrđeni uvjeti i način davanja prostora u sportskim objektima na korištenje.

Većina lokalnih jedinica, koje su obveznici uspostave unutarnje revizije u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15) i Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16), unutarnjim revizijama obavljenim tijekom 2017. i 2018. nisu obuhvatile aktivnosti i procese u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima. Pojedine lokalne jedinice su godišnjim planom unutarnje revizije planirale reviziju upravljanja sportskim i drugim objektima u vlasništvu lokalne jedinice te obavile reviziju i sastavile izvješće.

Državni ured za reviziju predložio je utvrditi ovlasti i odgovornosti pojedinih nositelja funkcija upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, nadzor nad upravljanjem i korištenjem stadiona i igrališta, izvještavanje o postignutim ciljevima i učincima upravljanja i korištenja te poduzimanje mjera u slučaju neobavljanja poslova i neispunjavanja zadanih ciljeva, čime će se povećati odgovornost nositelja funkcija upravljanja za sustavno i učinkovito upravljanje javnim resursima i s time povezano zadovoljavanje javnih potreba. Predložio je lokalnim jedinicama, obveznicima uspostave unutarnje revizije, unutarnjim revizijama obuhvatiti aktivnosti i procese u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima te postupati po preporukama unutarnjeg revizora.

OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA I RASPOLAGANJA NOGOMETNIM STADIONIMA I IGRALIŠTIMA U VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu ili posjedu lokalnih jedinica na području 20 županija i Grada Zagreba. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka lokalnih jedinica o nogometnim stadionima i igralištima, normativno uređenje upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, upravlja li se i raspolaže nogometnim stadionima i igralištima u skladu s propisima te ocijeniti učinke upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima i efikasnost funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola pri upravljanju i raspolaganju nogometnim stadionima i igralištima.

Na temelju revizijom utvrđenih činjenica, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju ocijenio je da je upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima u **46 gradova i 79 općina učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, jer su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima.

Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu **74 grada, 222 općine i Gradu Zagrebu, ocijenio je djelomično učinkovitim**, jer su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima te su potrebna značajna poboljšanja.

Državni ured za reviziju je lokalnim jedinicama dao sljedeće naloge i preporuke:

- u suradnji s nadležnim tijelima Republike Hrvatske, poduzeti aktivnosti radi upisa vlasništva nad nogometnim stadionima i igralištima, prema odredbama Zakona o upravljanju državnom imovinom
- voditi analitičko knjigovodstvo nogometnih stadiona i igrališta po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) i s drugim potrebnim podacima, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu
- na kraju svake poslovne godine popisati nogometne stadione i igrališta, navesti njihove pojedinačne vrijednosti i uskladiti knjigovodstveno stanje evidentirano u glavnoj knjizi sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu
- ustrojiti registar imovine te upisati nogometne stadione i igrališta u vlasništvu ili suvlasništvu lokalnih jedinica u registar imovine te u registru navesti podatke propisane Uredbom o registru državne imovine; Registar imovine programski povezati s drugim evidencijama (glavna knjiga, analitičke evidencije i druge pomoćne evidencije); Usklađivati podatke o nogometnim stadionima i igralištima iz registra imovine s podacima iz poslovnih knjiga
- kod davanja nogometnim klubovima na upravljanje i korištenje nogometnih stadiona i igrališta, utvrditi međusobna prava i obveze lokalne jedinice i nogometnog kluba o načinu upravljanja i korištenja, načinu pokrivanja troškova upravljanja, nadzoru nad upravljanjem i korištenjem i drugim elementima upravljanja od interesa za lokalne jedinice, s ciljem održavanja, očuvanja i unaprjeđenja funkcionalnosti nogometnih stadiona i igrališta

- analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja nogometnih stadiona i igrališta radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja i korištenja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja i korištenja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje i korištenje nogometnih stadiona i igrališta može unaprijediti; Utvrditi kriterije i pokazatelje učinkovitosti i načela učinkovitog upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima i drugom imovinom u vlasništvu lokalne jedinice
- utvrditi ovlasti i odgovornosti pojedinih nositelja funkcija upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, nadzor nad upravljanjem i korištenjem stadiona i igrališta, izvještavanje o postignutim ciljevima i učincima upravljanja i korištenja te poduzimanje mjera u slučaju neobavljanja poslova i neispunjavanja zadanih ciljeva, čime će se povećati odgovornost nositelja funkcija upravljanja za sustavno i učinkovito upravljanje javnim resursima i s time povezano zadovoljavanje javnih potreba
- unutarnjim revizijama obuhvatiti aktivnosti i procese u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima te postupati po preporukama unutarnjeg revizora (lokalne jedinice koje su obveznici uspostave unutarnje revizije).

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela poboljšanju upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, funkcioniranju unutarnjih kontrola te evidentiranju i vođenju podataka o nogometnim stadionima i igralištima, kao i normativnom uređenju upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima.

Prilog 1: Pojedinačna izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti